

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
 Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

**Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách
 na gymnáziách v školskom roku 2016/2017 v SR**

Na kontrolu stavu odstránenia zistených nedostatkov bolo na gymnáziách (G) vykonaných **59** inšpekcií, z toho 20 na bilingválnych G. Uskutočnili sa na **31** štátnych, **18** cirkevných a na **10** súkromných G. Z celkového počtu boli **4** G s vyučovacím jazykom národností. Následné inšpekcie sa konali po komplexných (22), tematických (35) a následných (2) inšpekciách. Podľa závažností zistení Štátna školská inšpekcia (ŠŠI) uplatnila **156** odporúčaní, uložila riaditeľom škôl prijať **196** opatrení a uložila **17** opatrení. Uplatnené opatrenia viedli ku skvalitneniu pedagogického riadenia škôl, školských vzdelávacích programov, procesu výchovy a vzdelávania, a k zlepšeniu podmienok, za ktorých sa výchovnovzdelávacia činnosť uskutočňuje.

Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Prehľad opatrení uplatnených ŠŠI

Spolu	369					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	156		196		17	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	131	85,62	182	95,29	17	100
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	-		1		-	
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
3		1,92	4		2,04	

Z celkového počtu opatrení boli 3 odporúčania a 4 opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi, ktoré sa nedali hodnotiť z dôvodu zmeny reálnych situácií, ktoré v príslušných školách nastali¹.

Nedostatky zistené pri inšpekciách

Akceptovaných a splnených bolo **330** opatrení (91 %). Uplatnené **odporúčania** sa vzťahovali k odstráneniu nedostatkov **vo výchovno-vzdelávacom procese** v/vo:

- rozvíjanie sociálnych kompetencií prostredníctvom kooperatívneho vyučovania,
- nácviku digitálnych zručností a v rozvíjaní kompetencií žiakov k celoživotnému vzdelávaniu,

v **školskom vzdelávacom programe** v/vo:

- implementovaní Národného štandardu finančnej gramotnosti do učebných osnov,
- prístupe k zapracovaniu prierezových tém do učebných osnov a ich realizácii,

v **riadení školy** v/vo:

- efektívite vykonávanej kontrolnej činnosti riadiacich pedagogických zamestnancov s chýbajúcou analýzou zistení a kontrolou odstránenia nedostatkov,

¹ Nedá sa hodnotiť – posudzuje sa v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanom subjekte.

- realizovaní kontrolno-hodnotiacich a odborných-metodických činností predmetových komisií pri skvalitňovaní výchovno-vzdelávacieho procesu,
 - zabezpečení účasti pedagógov na vzdelávaní v oblasti finančnej gramotnosti,
- v zabezpečení podmienok výchovy a vzdelávania v/vo:**
- realizovaní systematického monitorovania správania žiakov a v rozpracovaní preventívno-výchovných programov,
 - zabezpečení učebných priestorov a odborných učebníc s náležitým vybavením,
 - využití potenciálu žiackych školských rád pri riešení výchovnovzdelávacích problémov škôl.

Uplatnené **opatrenia prijaté kontrolovanými subjektmi a uložené ŠŠI** sa zameriavali na odstránenie nedostatkov **vo výchovno-vzdelávacom procese v/vo:**

- realizovaní laboratórnych prác a praktických cvičení (biológia, chémia, fyzika),
- plnení učebných osnov niektorých predmetov (cudzí jazyk, matematika, telesná a športová výchova),

v školskom vzdelávacom programe v/vo:

- absenciu vypracovania školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) pre stupeň vzdelávania ISCED 2 a ISCED 3A,
- vypracovaní ŠkVP – neúplná štruktúra (chýbajúci alebo neúplne rozpracovaný vnútorný systém kontroly a hodnotenia pedagogických zamestnancov, podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia, podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami), v prerokovaní a nezverejnení ŠkVP na verejne prístupnom mieste,
- dodržaní zásad a podmienok stanovených inovovaným štátnym vzdelávacím programom (ŠVP) pri tvorbe inovovaných ŠkVP v bilingválnych gymnáziách – neuvedenie predmetov, ktoré sa vyučovali v 2. vyučovacom jazyku, nezabezpečenie vyučovania 2. vyučovacieho jazyka v 1. ročníku a súhrne za celé obdobie vzdelávania v stanovenom rozsahu, nezabezpečenie najmenej dvojročnej kontinuity predmetov vyučovaných v 2. vyučovacom jazyku, nedodržanie minimálnej hodinovej dotácie nejazykových predmetov v 2. – 5. ročníku,
- vypracovaní učebných plánov (UP) – chýbajúce, neaktuálne alebo nedostatočne rozpracované vlastné poznámky k UP, nedodržanie minimálneho či maximálneho týždenného počtu vyučovacích hodín,
- vypracovaní učebných osnov (UO) – vypracované učebné osnovy nerozpracované v rozsahu určenom vzdelávacími štandardami, nesúlad medzi UO a UP školy, nezpracovanie prierezových tém,

v riadení školy v/vo:

- vydávaní rozhodnutí v súlade s právnymi predpismi,
- dodržiavaní právneho predpisu pri prijímaní žiakov na vzdelávanie,
- určení vyučovacieho jazyka, v ktorom žiak vykoná maturitnú skúšku a zabezpečení vyučovania predmetov vyučovaných v 2. vyučovacom jazyku (a vyučovania jednotlivých predmetov) učiteľmi spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky v súlade s právnymi predpismi,
- zabezpečení objektívneho priebehu externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky, v akceptovaní pokynov o maximálnom povolenom počte žiakov v skupine a vo vyčlenení miestnosti pre žiaka s vývinovými poruchami učenia,

v zabezpečení podmienok výchovy a vzdelávania v/vo:

- zosúladení školských poriadkov s právnymi predpismi a v ich prerokovaní v pedagogickej rade,
- dodržiavaní zásad psychohygieny v organizácii vyučovania (nezaradenie obedovej prestávky),

- organizovaní exkurzií, školských výletov a kurzov bez poučenia o bezpečnosti a ochrane zdravia účastníkov a bez informovaného súhlasu zákonných zástupcov žiakov,
- vytvorenie podmienok pre výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- dodržanie stanovaného počtu žiakov pri delení tried v predmetoch anglický jazyk, informatika, telesná a športová výchova.

ŠŠI zaslala zriaďovateľom **6 upozornení** týkajúcich sa:

- nedostatkov v plnení základného úväzku priamej vyučovacej povinnosti vedúceho pedagogického zamestnanca v 3 subjektoch²,
- nesplnenia kvalifikačných predpokladov riaditeľky školy a neabsolvovania funkčného vzdelávania na 1 gymnáziu³,
- nespĺňania kvalifikačných predpokladov a požiadaviek na výkon riadiacej funkcie a nespĺňania podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti riaditeľkou školy v 1 škole⁴,
- zaradenia elokovaného pracoviska pri gymnáziu⁵ (samosprávny kraj⁶ začal konanie v spolupráci s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR).

Záver

Gymnázia odstránili väčšinu nedostatkov po prijatí odporúčaní, splnení opatrení prijatých kontrolovanými subjektmi a uloženými Štátnou školskou inšpekciou, čo umožnilo vytvoriť predpoklady na skvalitnenie riadenia škôl, výchovno-vzdelávacieho procesu, podmienok výchovy a vzdelávania a zosúladienie stavu s právnymi predpismi.

Neakceptovanie odporúčaní na 1 bilingválnom gymnáziu⁷ bolo príčinou pretrvávania nedostatkov vo vyučovaní niektorých predmetov. V inej škole⁸ neprispeli k objektivizácii výsledkov prijímacieho konania tým, že nevytvorili varianty testov pre dva dni prijímacej skúšky. Nedoplnenie materiálno-technického a priestorového vybavenia malo naďalej negatívny vplyv na vzdelávanie na 1 gymnáziu⁹. Najviac (5) neakceptovaných odporúčaní sa v 1 subjekte¹⁰ týkalo formálnosti práce predmetových komisií, neefektívnosti vnútorného kontrolného systému, nezaistenia bezpečnosti pri nutnom pohybe žiakov mimo areálu školy a nedostatočnej miery rozvíjania kognitívnych, sociálnych, sebahodnotiacich kompetencií a digitálnych zručností, čo malo negatívny dopad na kvalitu výchovnovzdelávacieho procesu a zlepšenie pedagogického riadenia a podmienok vzdelávania. Riaditeľka 1 gymnázia¹¹ sa neakceptovaním 1 odporúčania cieleného na vytvorenie predmetových komisií zoskupením viacerých príbuzných predmetov podieľala na zotrvávaní nepriaznivého stavu najmä pri výmene pedagogických skúseností a zjednocovaní kritérií hodnotenia. Na inom gymnáziu¹² sa neakceptovanie 1 odporúčania odrazilo v pretrvávaní slabej efektivity vnútorného kontrolného systému. Nesplnenie odporúčania ustanoviť žiacku školskú radu riadiaci zamestnanci a pedagogický zbor nevyužili potenciál tohto orgánu pri riešení výchovno-vzdelávacích a iných problémov v škole. Pre nezáujem žiakov nebola ustanovená

² Súkromné gymnázium, Katkin park 2, Košice; Súkromné gymnázium FUTURUM, Grešákova 1, Košice; Premonštrátske gymnázium, Kováčska 28, Košice

³ Súkromné bilingválne gymnázium, Bystrická cesta 174/5, Ružomberok

⁴ Súkromné gymnázium FUTURUM, Grešákova 1, Košice

⁵ Gymnázium Andreja Vrábľa, Mierová 5, Levice

⁶ Nitriansky samosprávny kraj

⁷ Evanjelické lýceum, Vranovská 2, Bratislava

⁸ Gymnázium Zoltána Kodálya s vyučovacím jazykom maďarským - Kodály Zoltán Gimnázium, Štvrt' SNP 1004/34, Galanta

⁹ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové

¹⁰ Gymnázium, Bernolákova 37, Šurany

¹¹ Gymnázium M. R. Štefánika, Športová 41, Nové Mesto nad Váhom

¹² Gymnázium Janka Jesenského, Radlinského 665/2, Bánovce nad Bebravou

žiacka školská rada na ďalších 2 gymnáziách¹³. Neakceptovaním odporúčaní v 2 kontrolovaných subjektoch¹⁴ neboli vytvorené podmienky na rozvíjanie finančnej gramotnosti žiakov, keďže sa pedagógovia nezúčastnili vzdelávacích aktivít smerujúcich k jej rozvíjaniu. Ďalšia¹⁵ škola neodstránila nedostatky vo vedení pedagogickej dokumentácie, ktorá bola neprehľadná a nedôslednosť výrazne znižovala úroveň jej vedenia. Kontrolný systém tejto školy bol naďalej nefunkčný, s negatívnym dopadom na efektívne vykonávanie riadiacej a kontrolnej činnosti a úroveň vzdelávania.

Pre nesplnenie opatrení prijatých riaditeľmi škôl pretrvávali na 2 gymnáziách¹⁶ nedostatky v učebných plánoch (nesúlady s rámcovým učebným plánom, absencia vlastných poznámok k učebným plánom). Nedostatky pretrvávali aj vo vypracovaní maturitných zadaní 2 predmetov, v dôsledku čoho škola¹⁷ naďalej nezabezpečovala žiakom rovnaké podmienky pri maturitnej skúške (čas na prípravu a odpoveď). Na inom gymnáziu¹⁸ nebolo splnené 1 prijaté opatrenie – zabezpečiť požadované kvalifikačné predpoklady pedagogických zamestnancov – jeho realizácia trvá¹⁹, učiteľka nespĺňajúca požadované kritériá na vyučovanie aprobovaných predmetov v anglickom jazyku bola prijatá na 3-ročné rozširujúce štúdium programu učiteľstvo anglického jazyka a literatúry.

Neprijaté odporúčania a nesplnené opatrenia prijaté riaditeľmi kontrolovaných subjektov mali negatívny dopad na príslušné školy vzhľadom na pretrvávanie nedostatkov, na nevytvorenie predpokladov na zvýšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, podmienok a riadenia škôl a na neodstránenie stavu, ktorý je v rozpore s právnymi predpismi. Školská inšpekcia na odstránenie nedostatkov opätovne uplatnila odporúčania a uložila splniť opatrenia.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- skvalitniť vypracovanie školského vzdelávacieho programu na gymnáziách s dvoma vyučovacími jazykmi a ostatných školách
- zefektívniť a dôsledne realizovať kontrolu kvality rozpracovania vypracovaných učebných osnov
- zamerať kontrolnú činnosť na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu so zreteľom na rozvoj kompetencií k celoživotnému vzdelávaniu, občianskych a sociálnych zručností a na uplatňovanie didaktickej techniky, informačných a komunikačných technológií vo vyučovacom procese
- sledovať vzdelávaciu a kontrolnú činnosť predmetových komisií
- zabezpečiť vzdelávanie na školách s dvoma vyučovacími jazykmi kvalifikovanými pedagogickými zamestnancami
- vstúpiť do procesov sebahodnotenia školy v prospech skvalitňovania pedagogického riadenia, podmienok a procesu výchovy a vzdelávania školy.

¹³ Cirkevné gymnázium Štefana Mišika, Radničné námestie 271/8, Spišská Nová Ves; Premonštrátske gymnázium, Kováčska 28, Košice

¹⁴ Cirkevné gymnázium Štefana Mišika, Radničné námestie 271/8, Spišská Nová Ves; Premonštrátske gymnázium, Kováčska 28, Košice

¹⁵ Gymnázium T. Vansovej, 17. novembra 6, Stará Lubovňa

¹⁶ Gymnázium J. B. Magina, Beňovského 358/100, Vrbové; Gymnázium M. R. Štefánika, Slnecná 2, Šamorín

¹⁷ Gymnázium M. R. Štefánika, Slnecná 2, Šamorín

¹⁸ Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5, Banská Bystrica

¹⁹ Evanjelické gymnázium, Skuteckého 5, Banská Bystrica